

Apródok Gyermekszínpad

Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központ
Elvált szülők klubja
Csoportvezető-rendező: Szeszák Szilvia

Zsiványvár

Cilinder Alapfokú Művészeti Iskola
Kövek
Csoportvezető-rendező: Almássy Bettina

Turbó Csiga

SIOK - Beszédes József Általános Iskola, Siófok
A bűvös tükör, avagy Tilli Puffstadtban
Csoportvezető-rendező: Takács Tünde

Tűzmadarak

Fabriczius József Általános Iskola, Veresegyház
Kamaszágok
Csoportvezető: Ácsné Csáki Ildikó
Rendező: Ácsné Csáki Ildikó, Pozsonyi Fanni, Rác Zsófia

Taviróza Színjátszó Csoport

Fekete Lajos Általános Iskola, Tardos
Órarend, avagy nem értünk rá tanulni, mert folyton tanítottak
Csoportvezető-rendező: Nagy Gábor

Mákvirágok

Zichy Jenő Általános Iskola, Sárszentmihály
Az égig érő fa
Csoportvezető-rendező: Bozai Éva

Fóti Figurások

Németh Kálmán Általános Iskola és AMI
Váratlan macskának váratlan a szőre
Csoportvezető-rendező: Kis Tibor

Mímelők

Talentum Szakközépiskola és AMI, Murakeresztúr/Marcali
Képben kép
Csoportvezető-rendező: Horváthné Zubor Andrea

színÁsz

Grácia Művészeti Intézet, Győr
„Szomjúzom, Mánittam, Szökömmeg”
Csoportvezető-rendező: Verebélyi Veronika

Galagonya Színjátszó Csoport

Magyarpolányi Művészeti Alapiskola
A Föld köldöke
Csoportvezető-rendező: Molnár Anikó

Fereteges Hangulatfestők

Karolina Általános Iskola és AMI, Szeged
A hetvenkedő süni
Csoportvezető-rendező: Polyákné Márta Krisztina

Paff Színpad

Országkristóf Általános Iskola, Sirok
Mondjad hát: széna!
Csoportvezető-rendező: Rajnavölgyi Vilmos

Záróbeszéd

Csikos Sándor

Kedves Kollegák, Tanárnők, Tanár urak!¹¹
Kedves Gyerekek!

Itt a Csokonai Színház színpadán állva hadd idézzek fel néhány momentumot a debreceni színjátszás történetéből. A Batthyány és Szent Anna sarkon állt az a színház, amelyben Petőfit lelkesen ünnepelték, amikor megjelent a nézőtérén és a színpadon álló Prielle Kornélia énekelni kezdte megzenésített versét: „A virágnak megtiltani nem lehet”. Ebben a színházban állott színésznek Arany János, aki a debreceni Kollégiumból, a magyar kultúra fellegrájából professzorai legnagyobb megrökönyödésére a színi pályát választotta...

Ezen a színpadon a magyar színészet olyan nagyjai játszottak, mint Soós Imre, Ludas Matyi felejthetetlen alakítója vagy Latinovics Zoltán és Mensáros László. És most jó volt látni, hogy csillogó szemű gyerekek birtokba veszik a színpadot, jó volt hallani azt a semmi máshoz nem hasonlítható nézőtéri zsongást, ami betöltötte a színházat. Sok zsűrizésen vettem már részt, de fesztivált most volt alkalmam először végignézni. A zsűri tagjaival egyetértésben kijelenthetem, hogy ez a XVIII. országos fesztivál nagyon színes, sokféle műfajt felvonultató, értékes és színvonalas volt. Hallottunk alsó osztályosok, apróságok, fiókák által énekel-játszott gyönyörű magyar népdalokat, népi játékokat. Igazán szívmengető volt látni a szépen megvarrott ruhácskákat, jelmezeket. Láthattunk mesedramatizálásokat. Különösen tetszettek nekem azok az előadások, amelyek történetet játszanak el, ugyanis a játzó és a néző is a történeten keresztül viszonyul a darabhoz. Néhol szükséges lett volna következetesebb, szigorúbb dramaturgiai munka. Egy jól szerkesztett, feszes előadás mindig sikeresebb, mint amikor szívjóságból, a gyerekek miatt benne hagyunk jeleneteket. Azt a tanulságot szűrhetjük le, hogy csak nemes irodalmi anyaggal érdemes dolgozni.

¹¹ A szerző Jászai- és Kazinczy-díjas színművész, a Csokonai Színház tagja. A beszéd 2009. június 7-én hangzott el Debrecenben, a Csokonai Színházban, a XVIII. Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozó gálaműsorának záró rendezvényén. (A szerk.)

A szerkesztett, több felől összeállított előadások akkor voltak a legjobbak, amikor nemes, irodalmi anyag megvalósításához érkeztek.

Örvendetes volt látni sok előadásban a díszletek, kellékek, jelmezek ötletes, szellemes használatát. Láthatóan segítették a gyerekeket színpadi munkájukban. Sok kreatív megoldást láttunk: mi mindent ki lehet fejezni egy kék szalaggal, lehet derékon dísz, lehet fejkendő, tánchoz szalag, patakot jelző víz. A pedagógusok láthatóan sokat dolgoztak a kifejező színpadi mozgással, térszervezéssel, koreográfiával. Kifejezők voltak, nem üresjáratok, „a cselekvényt illesztették a szóhoz”.

Kedves Barátaim!

Kazinczy-év van, kétszázötven éve született nyelvünk megújítója. Ezt írja egyik epigrammájában:

Szólj, s ki vagy, elmondom. – Ne tovább! ismerlek egészen.

Nékem üres fecsegőt fest az üres fecsegés.

Íz, szín, tűz vagyon a borban, ha hegyaljai termés:

Íz, csín, tűz vagyon a versben, ha mesteri mív.

(Kazinczy Ferenc: Írói érdem)

Lépünk vissza a színház világába! Egy előadás akkor jó, akkor sikeres, élvezetes játszónak és közönségnek egyaránt, sajátos íze akkor van, ha különféle karakterek egyénien, tüsszel, azaz átéléssel vesznek részt a játékban. Nekem tetszettek azok az előadások, amelyekben a felsőbb osztályosok, kamaszok, saját problémáikat vitték színre. Ezek az előadások értékes pedagógiai munkát feltételeznek, hiszen a próbák során beszélgetésekből, a pedagógus és a gyerekek bizalmas, őszinte kapcsolatából áll össze az előadás.

Az értékelők nevében elmondhatom, köszönjük, hogy meghallgattak bennünket, sok jó szándékú vélemény és termékeny vita hangzott el. Azt hiszem, nem kell mondanom, milyen nagy a felelősségünk: milyen ifjúságot, milyen jövő nemzedéket, nemzetet nevelünk. Hiszem, hogy a kultúra mostani mélyrepülése után el kell következnie annak a korszaknak, amely megfelelően értékeli a humán műveltséget, és azok, akik ezt tudni fogják, nagy értéket képviselnek majd. Meggyőződésem, nem az a Magyarország van, amely a médiákban megjelenik, nem tragédiákkal, balesetekkel, botrányokkal teli, hanem van egy Magyarország, amelyben a nehézségek ellenére mindenki teszi a dolgát: az orvos gyógyít, a kertész fát ültet és a pedagógus tanít.

Nekem foglalkozásomnál és hivatásomnál fogva feladatom a szép magyar beszéd művelése. Mindenholnán ömlik ránk a magyartalan, rossz hangsúlyozású beszéd. Hadd hívjam fel a pedagógusok figyelmét arra, amit Montágh Imre tanár úr mondott: „Beszédünk pallérozásán nem munkálkodhatunk eleget.”

Végezetül: örvendetes az a tény, hogy a szülők milyen áldozatot vállalnak azért, hogy gyermekeik itt megjelenhetnek. Sok esetben vállalták az oktatás, a ruhák, a kellékek költségeit. Ha hazamentek, köszönjétek meg szüleiteknek! És most tapsoljuk meg a szülőket! Tapsoljuk meg a tanárainkat is, köszönjük meg a drámapedagógusok áldozatos és eredményes munkáját! És köszönjük a Drámapedagógiai Társaság szervező munkáját is.

„Nemcsak feladat, hivatás is!”

Szörványszínjátzó jubileum Nagyenyeden, 2009. május 8-10.

Bakó Botond¹²

A „játék... királyi út nemcsak a fejlődés megismerésében, hanem a fejlesztés megszépítésében is.”
Huizinga, 1944

Dr. Demény Piroska egyik nagyszerű, a [nagyenyedi] Kollégium falain messze túlmutató kezdeményezése, hogy tíz éve kitalálta és elindította a szörványszínjátzást. Nem csoda, hogy ötlete termékeny talajra talált. „Nyelvében él a nemzet”, és Széchenyi időtálló gondolatához hozzátartozik, hogy a nemzet szörvány része idegen nyelvek szorításában is megpróbál úgy élni, hogy ragaszkodik ősi nyelvéhez. A kitartó főszervező, aki a nehéz pillanatokban is megőrizte mosolyát, Ratkó József szavaival toborozta évente az érdeklődőket: „Mindenhez van jogom, / hát játszom. / Föntről gyerekeknek, lenről / embernek látszom.” Az üzenet célba talált és mind többen jöttek az ősi iskolába „játszani”.

¹² Bakó Botond írása megjelent a kolozsvári *Szabadság* c. lap 2009. május 13-i számában, illetve a Diaszpóra Alapítvány weboldalán is (www.diaszporaalapitvany.ro).